

KORRALDUS

24.11.2022 nr DM-110863-18

Talteri liivakarjääri keskkonnaloo nr KL-509103 andmine

1. OTSUS

Arvestades alljärgnevat ja võttes aluseks maapõueseaduse, Keskkonnaameti peadirektori 09.07.2021 käskkirja nr 1-1/21/137 „Keskkonnaameti teabehalduse kord” punkti 4.3, Keskkonnaameti peadirektori 10.12.2020 käskkirja nr 1-1/20/230 „Keskkonnaameti struktuuriüksuste põhimääruste kinnitamine“ lisa 13 „Ringmajanduse osakonna põhimäärus“ punkti 2.5 ning KMG OÜ taotluse, otsustan:

1.1. Anda KMG OÜ-le (registrikood 16196755) keskkonnaluba nr KL-509103 Talteri liivakarjääris kehtivusajaga kuni 11.12.2033.

1.2. Tunnistada kehtetuks maavara kaevandamise keskkonnaload nr KMIN-102 ja nr HARM-157.

1.3. Viia sisse vastavad muudatused keskkonnaotsuste infosüsteemi KOTKAS.

1.4. Korraldus jõustub KMG OÜ-le teatavaks tegemisest.

2. ASJAOLUD

2.1. Keskkonnaloo taotluse läbivaatamine

KMG OÜ (registrikood 16196755, aadress Betooni tn 28, Lasnamäe linnaosa, Tallinn, 13816 Harju maakond, endise nimega AS YIT Eesti) esitas 21.01.2020 Keskkonnaametile Talteri ja Talteri II liivakarjääride mäeeraldiste maavara kaevandamise keskkonnalubade (edaspidi *keskkonnaluba*) nr HARM-157 ja nr KMIN-102 liitmise taotluse (registreeritud Keskkonnaameti dokumendihaldussüsteemis 29.01.2020 kirjana nr 12-2/20/17).

KMG OÜ taotleb Tallinna-Saku liivamaardla Talteri ja Talteri II liivakarjääride keskkonnalubade nr HARM-157 ja KMIN-102 liitmist ning kaevandatud maa kasutamise otstarbe muutmist tehisveekoguks ning kõre ja kivisisaliku elupaigaks.

Talteri liivakarjääri mäeeraldis asub Harju maakonnas Saku vallas riigi omandisse kuuluval katastriüksusel Männiku harjutusväli (katastritunnus 71801:001:0982), mille riigivara valitseja

on Kaitseministeerium.

Mäeeraldisel pindala on 31,17 ha ja selle teenindusmaa pindala on 31,17 ha. Kaevandatav maavara on ehitusliiv (aktiivne tarbevaru 31.03.2019 seisuga on 1125 tuh m³, kaevandatav varu 993 tuh m³) ja täiteliiv (aktiivne tarbevaru 31.03.2019 seisuga on 2254 tuh m³, kaevandatav varu 1410 tuh m³). Maavara kaevandamise keskmine aastamäär on 200 tuh m³. Maavara kasutusalaadeks on teede- ja üldehitus. Kaevandatud maa kasutamise otstarbeks on tehisveekogu ning kõre ja kivisisaliku elupaik. Keskkonnaloa kehtivusaeg on kuni 11.12.2033.

Taotletav mäeeraldis ja selle teenindusmaa kattuvad täielikult olemasoleva Talteri liivakarjääri (loa nr KMIN-102, loa omaja KMG OÜ, kehtiv kuni 11.12.2033) ja selle teenindusmaaga ning peaaegu täielikult olemasoleva Talteri II liivakarjääriga (loa nr HARM-157, loa omaja KMG OÜ, kehtiv kuni 11.12.2033) ja täielikult selle teenindusmaaga, hõlmates neid täielikult.

Taotletava mäeeraldisel ning selle teenindusmaa lääneservast ~1,4 m kaugusele jääb Elektrilevi OÜ 35-110 kV pingega elektriõhuliin 35K-19:(L35055) (VID kood KP55461092, kaitsevöönd 25 m liini teljest), mille kaitsevööndiga esineb kattumine kuni 23,6 m ulatuses ja ~3,3 m kaugusele Elektrilevi OÜ elektrimaakaabelliin Männiku lasketiir:TOP (VID kood KKL118256104, kaitsevöönd 1 m liini teljest, mille kaitsevööndiga kattumist ei esine. Seletuskirjas on selgitatud, et tegevus liini kaitsevööndis on kooskõlastatud Elektrilevi OÜ-ga. Elektrilevi OÜ kooskõlastus nr 5806215048 on lisatud seletuskirjale.

Taotletava mäeeraldisel ning selle teenindusmaa lääneservast ~30,4 m kaugusele jääb laiarööpmeline raudtee (VID kood 4076857, kaitsevöönd 30 m tee teljest), mille kaitsevööndiga kattumist ei esine.

Taotletav mäeeraldis ning selle teenindusmaa kattuvad täielikult riigikaitsealase ehitisega Männiku harjutusväli. Taotletav mäeeraldis ning selle teenindusmaa kattuvad täielikult riigikaitsealase ehitise Männiku lasketiir piiranguvööndiga ning osaliselt riigikaitsealase ehitise Männiku linnak piiranguvööndiga.

Taotletava mäeeraldisel ning selle teenindusmaa lõunaosa kattuvad Männiku kõre ja kivisisaliku püsielupaiga piiranguvööndiga (keskkonnaregistri kood KLO3100695) ning Männiku kõre ja kivisisaliku püsielupaigaga (keskkonnaregistri kood KLO3000592), I kategooria kaitsealuse liigi *Bufo calamita* (kõre; keskkonnaregistri kood KLO9101954) elupaigaga ning II kategooria kaitsealuse liigi *Lacerta agilis* (kivisisalik; keskkonnaregistri kood KLO9120194) elupaigaga.

Rail Baltic raudtee kavandatav trassikoridor jääb taotletavast mäeeraldisest ning selle teenindusmaast ~2,2 km kaugusele kagusuunda.

Taotletav mäeeraldis ning selle teenindusmaa külgnevad idaservas vahetult olemasolevate Liivalaia III liivakarjääri (loa nr KMIN-099, loa omaja Balti Liiv OÜ.) ja Liivalaia 4 mäeeraldisega (loa nr KMIN-106, loa omaja aktsiaselts KIIRKANDUR) ning nende teenindusmaadega ja Keskkonnaametis menetluses olevate taotletavate Liivalaia III liivakarjääri

(taotleja Balti Liiv OÜ) ning selle teenindusmaaga.

Riigilõiv 500 € on tasutud 24.01.2020 riigilõivuseaduse § 123 lõike 1 kohaselt.

2.2. Keskkonnaloa taotluse ning otsuse eelnõu avalikustamine ning menetlusosaliste teavitamine

Keskkonnaseadustiku üldosa seaduse (edaspidi *KeÜS*) § 47 lõike 2 kohaselt avaldatakse keskkonnaloa taotluse menetlusse võtmise kohta teade väljaandes Ametlikud Teadaanded ja kohalikus või maakondlikus ajalehes. Teate võib jätta kohalikus või maakondlikus ajalehes avaldamata, kui kavandatud tegevusega kaasnev keskkonnahäiring või keskkonnarisk on nii väike, et selle vastu puudub piisav avalik huvi.

Keskkonnaamet jättis keskkonnaloa taotluse menetlusse võtmise teate avalikustamata kohalikus või maakondlikus ajalehes, kuna kavandatav tegevus on lokaalse mõjuga ja sellega kaasnev keskkonnahäiring või keskkonnarisk on väike ning kavandatud tegevuse vastu puudub piisav avalik huvi.

Keskkonnalubade liitmise taotlus on 11.02.2020 avalikustatud ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded. Keskkonnaamet teavitas 11.02.2020 kirjadega nr 12-2/20/17-4 ja nr 12-2/20/17-5 keskkonnalubade liitmise taotluse esitamisest ja avatud menetluse algatamisest KeÜS § 46 lõike 1 punktides 1 ja 2 nimetatud isikuid. Avalikustamise käigus huvitatuid isikuid ei lisandunud.

Vastavalt MaaPS § 49 lõikele 4 saatis Keskkonnaamet 11.02.2020 kirjaga nr 12-2/20/17-4 keskkonnalubade liitmise taotluse arvamuse saamiseks Kaitseministeeriumile.

Kaitseministeerium nõustus 10.03.2020 kirjaga nr 12-1/20/578 Talteri ja Talteri II liivakarjäärade mäeeraldiste keskkonnalubade nr HARM-157 ja nr KMIN-102 liitmise taotlusega (registreeritud Keskkonnaameti dokumendihaldussüsteemis 11.03.2020 kirjana nr 12-2/20/17-6).

Vastavalt MaaPS § 49 lõikele 6 saatis Keskkonnaamet 11.02.2020 kirjaga nr 12-2/20/17-4 keskkonnalubade liitmise taotluse kirjaliku arvamuse saamiseks mäeeraldise asukoha kohalikule omavalitsusele (Saku Vallavalitsusele) arvamuse andmise tähtajaga kaks kuud.

Saku Vallavolikogu nõustus 19.03.2020 otsusega nr 19 Talteri ja Talteri II mäeeraldiste keskkonnalubade liitmisega tingimusel, et loasse tuleb seada konkreetne nõue, mis keelab kaevandamistegevusest tuleneva igasuguse liiva ja tolmu kandumise avalikele teedele (registreeritud Keskkonnaameti dokumendihaldussüsteemis 01.04.2020 kirjana nr 12-2/20/17-7).

KeÜS § 47 lõige 6 sätestab, et kui sama paragrahvi lõikes 1 nimetatud taotluse menetlusse võtmise teates ei avaldatud keskkonnaloa taotluse ja selle kohta antava haldusakti eelnõu väljapaneku aega ja kohta või seisukoha ning küsimuste esitamise tähtaega ja adressaati, avaldatakse nende andmetega teade vastavalt käesoleva paragrahvi lõigetes 2 ja 2¹ sätestatud

nõuetele viivitamata pärast haldusakti eelnõu valmimist. KeÜS § 47 lõige 2 sätestab, et teate võib jätta kohalikus või maakondlikus ajalehes avaldamata, kui kavandatud tegevusega kaasnev keskkonnahäiring või keskkonnarisk on nii väike, et selle vastu puudub piisav avalik huvi.

Keskkonnaamet jättis keskkonnaloa taotluse kohta antava haldusakti eelnõu teate kohalikus või maakondlikus ajalehes avalikustamata, kuna kavandatud tegevus on lokaalse mõjuga ja sellega kaasnev keskkonnahäiring või keskkonnarisk on väike ning antud tegevuse vastu puudub piisav avalik huvi.

Kooskõlas MaaPS § 1 lõigetega 3 ja 4, HMS §-dega 48 ning 49 tegi Keskkonnaamet 21.07.2020 ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded avalikkusele teatavaks keskkonnaloa andmise korralduse eelnõu. Arvestades asjaolu, et avalikkusel peab olema HMS § 49 lõike 2 kohaselt võimalus eelnõuga tutvuda vähemalt kaks nädalat, määras Keskkonnaamet eelnõudele ettepanekute ja/või vastuväidete esitamise ajaks kaks nädalat eelnõu kätte saamisest arvates. Ettepanekuid ja/või vastuväiteid kahe nädala jooksul ei laekunud.

HMS § 49 lõikest 1 tulenevalt on huvitatud isikul ja isikul, kelle õigusi võib avatud menetluse korras antav õigusakt puudutada, õigus määratud tähtaja jooksul esitada menetlust läbiviivale haldusorganile eelnõu või taotluse kohta ettepanekuid ja vastuväiteid.

Keskkonnaamet küsis 21.07.2020 kirjaga nr DM-110863-2 KMG OÜ ja Kaitseministeeriumi arvamust või vastuväiteid keskkonnaloa andmise eelnõule kahe nädala jooksul kirja saatmisest.

KMG OÜ palus 31.07.2020 kirjaga nr 119 vähemalt kaks kuud aega kohaliku omavalitsuse ning Transpordiametiga (endine Maanteeamet) konsultatsioonide pidamiseks (registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS 31.07.2020 dokumendina nr DM-110863-3).

Keskkonnaamet pikendas 13.08.2020 kirjaga nr DM-110863-4 KMG OÜ vastamise tähtaega kuni 30.09.2020.

Kaitseministeerium vastas 14.08.2020 kirjaga nr 12-1/20/578, et keskkonnalubade nr HARM-157 ja nr KMIN-102 liitmisel ei vähene riigikaitse ehitise Männiku harjutusvälja töövõime ning kooskõlastab Talteri ja Talteri II liivakarjäärade keskkonnalubade liitmise otsuse eelnõud (registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS 14.08.2020 dokumendina nr DM-110863-5).

KMG OÜ andis 30.09.2020 kirjaga nr 158/2020 teada, et on konsulteerinud Transpordiameti, Saku Vallavalitsuse ja Keskkonnaameti esindajatega ning soovib asendada keskkonnaloas planeeritud nõude rattapesu vanni osas nõudega ära asfalteerida tee nr 7180356 ca 300 m ulatuses alates teadaolevalt Saku vallale kuuluvast teest nr 7180355 (registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS 01.10.2020 dokumendina nr DM-110863-6). Tee nr 7180356 osaliseks asfalteerimiseks ja seal liikluse osaliseks piiramiseks pärast asfalteerimist on vaja saavutada kokkulepe kinnistu omanikuga (Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium). Läbirääkimiste pidamiseks nii Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumiga tee nr 7180356

osalise asfalteerimise osas kui ka Saku Vallavalitsusega valla poolt esitatud nõude asendamise osas palus KMG OÜ pikendada keskkonnalubade liitmise menetlust kuue kuu võrra.

Keskkonnaamet pikendas 06.10.2020 kirjaga nr DM-110863-7 keskkonnalubade liitmise menetluse tähtaega kuni 30.07.2021. Lisaks palus Keskkonnaamet KMG OÜ-l esitada läbirääkimiste tulemused esimesel võimalusel.

KMG OÜ tõi 08.02.2021 kirjaga nr 15/2021 välja keskkonnaloal nr HARM-157 märgitud neljanda kõrvaltingimuse „*Kord kuus mõõta mäeeraldisel veetasel võimalike muutuste jälgimiseks. Veetaseme perioodiliseks mõõtmiseks tuleb kasutada GPS seadet ning mõõtmised tuleb teostada markšneideri kutset omaval isikul. Veetaseme muutusel võtta vajadusel tarvitusele leevendusmeetmed, et oleks välistatud oht Männiku järvistule ja infiltratsioonile.*” (registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS 09.02.2021 dokumendina nr DM-110863-8). KMG OÜ lisas, et veetaseme mõõdistamine ei ole niivõrd markšneiderimõõdistamise spetsiifiline, et selle ülesande täitmiseks sobiks kasutada ainult markšneideri kutset omavat isikut; nimetatud ülesande saab samaväärselt täidetud mõni teine selleks teadmisi, oskusi ja kogemusi omav isik näiteks geodeet. KMG OÜ palus Keskkonnaametil eelnevaga arvestades loale seatud kõrvaltingimus üle vaadata ja võimalusel sõnastada selliselt, et tingimus ei oleks piiravam, kui eesmärgist lähtuvalt vajalik.

Keskkonnaamet nõustub KMG OÜ ettepanekuga muuta kõrvaltingimuse nr 4 sõnastust.

Keskkonnaamet palus 28.07.2021 kirjaga nr DM-110863-10 KMG OÜ-l esitada läbirääkimiste tulemused hiljemalt kuupäevaks 29.10.2021.

KMG OÜ andis 29.10.2021 kirjaga nr 79 teada, et on alustanud läbirääkimisi Edelaraudteega isikliku kasutusõiguse saamiseks vajaliku lepingu sõlmimiseks ning palus pikendada menetluse tähtaega kuni 31.05.2022 (registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS 03.11.2021 dokumendina nr DM-110863-11).

Keskkonnaamet pikendas 17.11.2021 kirjaga nr DM-110863-12 keskkonnalubade liitmise menetluse tähtaega kuni 31.05.2022. Lisaks palus Keskkonnaamet KMG OÜ-l esitada läbirääkimiste tulemused esimesel võimalusel.

Keskkonnaamet palus 26.05.2022 kirjaga nr DM-110863-13 KMG OÜ-l esitada läbirääkimiste tulemused hiljemalt kuupäevaks 27.07.2022 ning pikendas keskkonnalubade liitmise menetluse tähtaega kuni 30.11.2022.

KMG teavitas 14.06.2022 kirjaga nr 90/2022, et Saku Vallavalitsusega on läbirääkimised teostatud ning saavutanud kokkulepped, mille alusel on võimalik keskkonnalubade liitmise menetlemist jätkata (registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS 16.06.2022 dokumendina nr DM-110863-15). Kirjale oli lisatud Saku Vallavalitsuse 08.06.2022 kiri nr 6-4/107-2, milles Saku Vallavalitsus KMG OÜ järgmiste ettepanekutega:

1. KMG OÜ paigaldab hiljemalt 30.06.2022 tee nr 7180356 KMG OÜ karjäärast väljasõidu juurde infotahvli meeldetuletusega karjäärast liiva välja vedavatele autojuhtidele, et viimased

peaksid vastavalt liiklusseadusele liivakoormad katma.

2. KMG OÜ teeb hiljemalt 31.05.2022 Edelaraudteele ettepaneku seadmaks KMG OÜle tähtajaline (kuni kaevandamisloa jõusoleku aja lõpuni) kasutusõigus (isiklik kasutusõigus või servituut) kinnistu katastriüksuse nr 71815:001:0003 osas, kus paikneb tee nr 7180356, kusjuures KMG OÜ eesmärgiks on koos kasutusõiguse saamisega saada ka õigus vajadusel KMG OÜga mitte seotud liikluse sulgemiseks teel nr 7180356. Analoogse ettepaneku teeb KMG OÜ ka Kaitseministeeriumile kinnistu katastriüksuse nr 71801:001:0982 osas.

3. KMG OÜ on valmis pärast Edelaraudteelt kinnistu (katastriüksuse nr 71815:001:0003) osas, kus paikneb tee nr 7180356, kasutusõiguse saamist, katma tee nr 7180356 100 m ulatuses alates teede nr 7180356 ja 7180355 ristmikust tolmuva kattega (aluse stabiliseerimine ja asfalteerimine). 100 m ulatus tuleneb Transpordiameti poolt kasutatavast standardsest nõudest karjäärdest väljuvate teede kohta: „maavara väljaveoks kasutatavad teed tuleb vähemalt 100 m ulatuses enne riigiteega ristumist viia tolmuva katte alla“. Kuna tolmuva katte ehitus on seotud kinnistule katastriüksuse nr 71815:001:0003 kasutusõiguse saamisega, siis ehitustööde osas ei ole hetkel võimalik konkreetset tähtaega seada.

Keskkonnaamet jättis keskkonnanaloo taotluse kohta antava haldusakti muudetud eelnõu teate kohalikus või maakondlikus ajalehes avalikustamata, kuna kavandatav tegevus on lokaalse mõjuga ja sellega kaasnev keskkonnanähting või keskkonnarisk on väike ning antud tegevuse vastu puudub piisav avalik huvi.

Kooskõlas MaaPS § 1 lõigetega 3 ja 4, HMS §-dega 48 ning 49 tegi Keskkonnaamet 07.11.2022 ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded avalikkusele teatavaks keskkonnanaloo andmise korralduse muudetud eelnõu. Arvestades asjaolu, et avalikkusel peab olema HMS § 49 lõike 2 kohaselt võimalus eelnõuga tutvuda vähemalt kaks nädalat, määras Keskkonnaamet eelnõudele ettepanekute ja/või vastuväidete esitamise ajaks kaks nädalat eelnõu kätte saamisest arvates. Ettepanekuid ja/või vastuväiteid kahe nädala jooksul ei laekunud.

Keskkonnaamet küsis 07.11.2022 kirjaga nr DM-110863-16 KMG OÜ, Saku Vallavalitsuse ja Riigi Kaitseinvesteeringute Keskuse arvamust või vastuväiteid keskkonnanaloo andmise muudetud eelnõule kahe nädala jooksul kirja saatmisest.

Saku Vallavalitsus vastas 18.11.2022 kirjaga nr 6-4/107-4, et saab eeldada, et liiva ja tolmu kandumine avalikele teedele Talteri liivakarjäärist on suures osas välistatud (tingimusel, et kaevandaja ka asfalteeritud teed puhastab) ja Saku Vallavalitsus saab Keskkonnaameti poolt esitatud Talteri keskkonnanaloo väljastamise otsuse ja loa eelnõudega nõustuda (registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS 18.11.2022 dokumendina nr DM-110863-17).

KMG OÜ ja Riigi Kaitseinvesteeringute Keskuse arvamust või vastuväiteid keskkonnanaloo andmise muudetud eelnõule ei esitanud.

2.3. Keskkonnamõju hindamise vajalikkuse üle otsustamine

Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (edaspidi *KeHJS*) § 3 kohaselt hinnatakse keskkonnamõju kui taotletakse tegevusluba või selle muutmist ning

kavandatav tegevus toob eeldatavalt kaasa olulise keskkonnamõju. KeHJS § 11 lõigete 3 ja 4 kohaselt on keskkonnamõju hindamine (edaspidi *KMH*) kohustuslik KeHJS § 6 lõike 1 tegevuste korral, KeHJS § 6 lõikes 2 nimetatud tegevuste korral tuleb kaaluda *KMH* algatamist või algatamata jätmist lisades otsusele KeHJS § 6 lõike 3 kohase eelhindamise tulemused. KeHJS § 6 lõike 1 kohaselt ei kuulu ettevõtte poolt taotletav tegevus olulise keskkonnamõjuga tegevuste loetelusse. Kavandatav tegevus kuulub KeHJS § 6 lõike 2 punktis 2 nimetatud tegevusvaldkonda, mille täpsustatud loetelu on kehtestatud Vabariigi Valitsuse 29.08.2005. a määruses nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu” (edaspidi *KMH määrus*). *KMH* määruse § 1 lõike 1 ja § 3 punkti 4 kohaselt peab otsustaja andma eelhindangu selle kohta, kas pealmaakaevandamine kuni 25 hektari suurusel alal on eeldatavalt olulise keskkonnamõjuga tegevus või mitte ning otsustama *KMH* algatamise või algatamata jätmise üle.

Keskkonnaamet jättis 08.07.2020 kirjaga nr DM-109396-8 „Tallinn-Saku liivamaardla Talteri liivakarjääri ja Talteri II liivakarjääri mäeeraldiste keskkonnalubade liitmise taotlusele keskkonnamõju hindamise algatamata jätmise“ algatamata keskkonnamõju hindamise keskkonnalubade nr HARM-157 ja nr KMIN-102 liitmise menetluse käigus. Kavandatavale tegevusele seati järgmised keskkonnameetmed:

1. Seadmete või masinate hooldus ja remont võib toimuda ainult selleks ettenähtud teenindusplatsil. Karjääris peavad olema vahendid õli ja naftaproduktide lekkimisel tekkiva reostuse likvideerimiseks.
2. Maavara transpordiga kaasneva tolmu (välisõhku eralduvate tahkete osakeste) lubatud piirväärtustest kinnipidamiseks sademetevaesel perioodil, kui ööpäeva keskmine väli temperatuur on üle +5 C°, kastma kaevist, karjäärisiseseid platse ja kaevise transportimisel kasutatavaid teid ning hoidma neid niisketena.
3. Karjäärist väljasõidule paigaldada rattapesuvann, et vältida peenosakeste (tolmu) edasikandumist veokite ratastega.

3. KAALUTLUSED

3.1. Kaalutlused keskkonnavalda andmisel

Korralduse otsustava osa punktiga 1.1. antav keskkonnaluba nr KL-509103 annab KMG OÜ-le Talteri liivakarjääri mäeeraldisel õiguse maavara kaevandamiseks.

3.1.1. Maavara kaevandamine

3.1.1.1. Õiguslik alus

MaaPS § 1 lõike 3 kohaselt kohaldatakse maavara kaevandamise keskkonnavalda andmise ja muutmise menetlusele haldusmenetluse (edaspidi *HMS*) avatud menetluse sätteid, arvestades MaaPS erisusi. MaaPS § 1 lõike 4 järgi kohaldatakse maavara kaevandamise keskkonnavalda andmise ja muutmise menetlusele KeÜS 5. peatükki, arvestades MaaPS erisusi.

Vastavalt MaaPS § 49 lõikele 1 esitab taotleja maavara kaevandamise keskkonnavalda saamiseks

loa andjale taotluse. MaaPS § 48 kohaselt annab maavara kaevandamise keskkonnaloa Keskkonnaamet.

Keskkonnaamet kontrollis taotleja esitatud taotlusmaterjalide vastavust MaaPS-le, KeÜS-le, keskkonnaministri 23.10.2019 määrusele nr 56 „Keskkonnaloa taotlusele esitatavad täpsustavad nõuded ja loa andmise kord ning keskkonnaloa taotluse ja loa andmekoosseis“ ning pidas andmeid piisavaks loa menetlemiseks.

Keskkonnaloa taotlust on kontrollinud keskkonnaregistri maardlate nimistu volitatud töötleja (Maa-ameti 05.02.2020 kiri nr 9-3/20/1792).

MaaPS § 55 lõike 3 punkt 1 sätestab, et maavara kaevandamise keskkonnaloa andmisest keeldutakse, kui taotlejale on määratud rohkem kui üks karistus kaevandamisjäätmete käitlemise nõuete eiramise eest ja selle andmed ei ole karistusregistrist kustutatud. Keeldumise alus on kontrollitud menetluse käigus. KMG OÜ ei ole seisuga 02.11.2022 karistusregistrisse kantud kaevandamisjäätmete käitlemise nõuete eiramise eest.

3.1.1.2. Riigi huvi

Loa andja kohustus on selgitada välja kõik asjaolud, millel on otsuse tegemisel määrav tähtsus. Menetluse käigus kogutud andmestiku põhjal selgitatakse välja, kas konkreetse loa taotluse puhul esineb MaaPS § 55 sätestatud loa andmisest keeldumise aluseid. Luba antakse, kui keeldumiseks ei esine seaduses sätestatud kaalukat põhjust. Loa andmisest keeldumise alused selgitab välja loa andja.

Muuhulgas keeldutakse kaevandamisloa andmisest, kui kaevandamine on vastuolus riigi huvidega. Riigi huvi on käsitletud Riigikogus 06.06.2017 vastu võetud strategiadokumendis „Maapõuepoliitika põhialused aastani 2050“. Riigi huvi esinemist või puudumist analüüsitakse vastavalt Keskkonnaministeeriumi kantsleri 13.06.2013 käskkirjaga nr 610 kinnitatud juhendile „Juhend riiklike huvide kaalumiseks ehitusmaavarade kaevandamis- ja uuringulubade taotluste menetlemisel lähtuvalt varustuskindluse tagatusest“ (edaspidi *juhend*). Ehitusmaavaradest lähtudes on riigi huvi tagada tarbijate, eelkõige riigi infrastruktuuri ehitusobjektide nõuetekohane ja majanduslikult optimaalne varustamine kvaliteetsete ehitusmaavaradega, luua tingimused kaevandamise ja kasutamise tehnoloogia igakülgeks arenguks, võttes tarvitusele kõik meetmed ehitusmaavarade ratsionaalseks kasutamiseks ning maavara ja keskkonna kaitsmiseks.

Kuivõrd kaevandada soovitav maavara kuulub riigile, analüüsis Keskkonnaamet Talteri liivakarjääri teeninduspiirkonna varustuskindlust järgnevatest kriteeriumitest lähtuvalt.

Analüüsi, kas taotletav tegevus on vajalik maavarade säästliku ja majanduslikult otstarbeka kasutamise tagamiseks (alus MaaPS § 14).

Taotletav tegevus on vajalik, kui

1. loa andmisega hoitakse ära majanduslikult ebaotstarbekate jääkvaru plakkide teke;

2. loa andmine tagab kasutusel oleva mäeeraldise lamamis oleva maavara täieliku väljamise;
3. loa andmine tagab korrastamistingimuste otstarbekama täitmise;
4. loa andmine tagab planeeringutest või riigi infrastruktuuri laiendamise vajadustest tingitud tegevuste raames maapõue ja maavara kaitse nõuete täitmise ning maavara ratsionaalse kasutamise.

Riigi huviga kooskõlas olevaks loetakse taotlus, mis vastab vähemalt ühele punktides 1-4 ülal toodud kriteeriumile. Antud taotluse puhul on tagatud eelpool nimetatud tingimused, kuna tegemist on alaga, kus on varasemalt toimunud kaevandamine, taotletava ala piires on jääkvaru väljamata ning ala on korrastamata. Loa andmine tagaks kaevandatud ala nõuetekohase korrastamise ning oleks välditud ebaotstarbekate jääkplokkide tekkimine.

Eelnevast tulenevalt on Keskkonnaamet seisukohal, et taotletav tegevus ei ole vastuolus riigi huvidega.

3.1.2. Jäätmete käitlemine

Tulenevalt MaaPS § 50 lõikest 6 tuleb taotlusele lisada kaevandamisjäätmekava, kui kaevandamise käigus tekib kaevandamisjäätmeid, mida ladustatakse mäeeraldise teenindusmaal, mis ei ole jäätmeoidla jäätmeseaduse (edaspidi *JäätS*) § 35² tähenduses. MaaPS § 50 lõike 3 kohaselt peab kaevandamisloa taotluse seletuskiri sisaldama andmeid kaevandamise käigus tekkivate kaevandamisjäätmete kohta. Kui jäätmed tekivad kaevandamise käigus, siis *JäätS* § 42¹ lõike 3 punkti 1 alusel esitatakse kaevandamisjäätmekava loa andjale kinnitamiseks koos asjaomase loa taotlusega, lähtudes MaaPS kehtestatud nõuetest. *JäätS* § 7¹ lõike 1 kohaselt loetakse kaevandamisjäätmeteks jäätmed, mis on tekkinud maavarade uuringute, maavarade kaevandamise, rikastamise ja ladustamise ning kaevandamise töö tulemusena. Talteri liivakarjääri keskkonnaloa taotluse seletuskirja kohaselt jäätmeid ei teki – kogu kaevandatud materjal kaubastatakse. Seega *JäätS* § 2 lõikes 1 toodud jäätme mõiste tähenduses jäätmeid Talteri liivakarjääris kaevandamise käigus ei teki ja kaevandamisjäätmekava ei ole vajalik.

3.2. Kõrvaltingimuste seadmine

HMS § 3 lõike 1 kohaselt võib haldusmenetluses piirata isiku põhiõigusi ja -vabadusi ning tema muid subjektiivseid õigusi ainult seaduse alusel. Haldusmenetluse üksikasjad määrab haldusorgan kaalutlusõiguse alusel (HMS § 5 lõige 1). Kaalutlusõiguse tuleb teostada kooskõlas volituste piiride, kaalutlusõiguse eesmärgi ning õiguse üldpõhimõtetega, arvestades olulisi asjaolusid ning kaaludes põhjendatud huve (HMS § 4 lõige 2). MaaPS § 56 lõige 2 punkt 5 alusel märgitakse keskkonnaloa lahtrisse „Kõrvaltingimused“ nõuded, mis seatakse maapõue kaitse ja maavaravarude ratsionaalse kasutamise tagamiseks ning inimese tervisele, varale ja keskkonnale kaevandamisest ja kaevandamisjäätmete käitlemisest tuleneva kahjuliku mõju vähendamiseks. Keskkonnaloaga reguleeritakse vaid mäeeraldises ja mäeeraldise teenindusmaal läbiviidavaid tegevusi ning nähakse ette leevendusmeetmeid otseselt kaevandamisest tulenevatele keskkonnamõjudele.

Hetkel kehtivas keskkonnaloas nr HARM-157 on toodud järgmised täiendavad tingimused:

1. Sademetevaesel perioodil, kui ööpäeva keskmine väli temperatuur on üle +5 °C, tuleb niisutada sõelutavat tooret, karjäärisiseseid teid ning platse.
2. Tagada maavara väljaveol Tallinna-Saku kõrval maantee seisukorra säilimise ja liiklusohutus.
3. Vältimaks kaevandamisel kütuse ja õli pinnasesse ning vette sattumist, peab seadmete ja masinate tankimine ning remont toimuma selleks ettenähtud teenindusplatsil.
4. Kord kuus mõõta mäeeraldisel veetaset võimalike muutuste jälgimiseks. Veetaseme perioodiliseks mõõtmiseks tuleb kasutada GPS seadet ning mõõtmised tuleb teostada markseideri kutset omaval isikul. Veetaseme muutusel võtta vajadusel tarvitusele leevendusmeetmed, et oleks välistatud oht Männiku järvistule ja infiltratsioonile.

Hetkel kehtivas keskkonnaloas nr KMIN-102 on toodud järgmised täiendavad tingimused:

1. Tolmu tekke ja leviku vältimiseks tuleb karjäärisiseseid teid kasta või töödelda vastavate vahenditega sademetevaesel ajal (5 päeva kestnud sademeteta periood).
2. Tagada maavara väljaveol Tallinna-Saku kõrvalmaantee seisukorra säilimise ja liiklusohutus.
3. Vältimaks kaevandamisel kütuse ja õli pinnasesse ning vette sattumist, peab seadmete ja masinate tankimine ning remont toimuma selleks ettenähtud teenindusplatsil.

Vastavalt taotlusele, KMH algatamata jätmise otsusele, Saku Vallavalitsuse 19.03.2020 otsusele nr 19 ja 08.06.2022 kirjale nr 6-4/107-2 kannab Keskkonnaamet keskkonnaloale nr KL-509103 järgmised kõrvaltingimused:

1. Seadmete või masinate hooldus ja remont võib toimuda ainult selleks ettenähtud teenindusplatsil. Karjääris peavad olema vahendid õli ja naftaproduktide lekkimisel tekkiva reostuse likvideerimiseks.
2. Maavara transpordiga kaasneva tolmu (välisõhku eralduvate tahkete osakeste) lubatud piirväärtustest kinnipidamiseks sademetevaesel perioodil, kui ööpäeva keskmine välitemperatuur on üle +5 C°, kastma kaevist, karjäärisiseseid platse ja kaevise transportimisel kasutatavaid teid ning hoidma neid niisketena.
3. Kord kuus mõõta mäeeraldisel veetaset võimalike muutuste jälgimiseks. Veetaseme perioodiliseks mõõtmiseks tuleb kasutada GPS-seadet. Veetaseme muutusel võtta vajadusel tarvitusele leevendusmeetmed, et oleks välistatud oht Männiku järvistule ja infiltratsioonile.

Keskkonnaloa nr KL-509103 andmisel on otstarbekas keskkonnaloalt eemaldada järgnevad tingimused „Tolmu tekke ja leviku vältimiseks tuleb karjäärisiseseid teid kasta või töödelda vastavate vahenditega sademetevaesel ajal (5 päeva kestnud sademeteta periood)" ja „Sademetevaesel perioodil, kui ööpäeva keskmine väli temperatuur on üle +5 °C, tuleb niisutada sõelutavat tooret, karjäärisiseseid teid ning platse" ning asendada need Keskkonnaameti 08.07.2020 otsusest nr DM-109396-8 tuleneva tingimusega „Maavara transpordiga kaasneva tolmu (välisõhku eralduvate tahkete osakeste) lubatud piirväärtustest kinnipidamiseks sademetevaesel perioodil, kui ööpäeva keskmine väli temperatuur on üle +5 C°, kastma kaevist, karjäärisiseseid platse ja kaevise transportimisel kasutatavaid teid ning hoidma neid niisketena".

Keskkonnaloa nr KL-509103 andmisel on otstarbekas keskkonnaloal asendada tingimus „Vältimaks kaevandamisel kütuse ja õli pinnasesse ning vette sattumist, peab seadmete ja

masinate tankimine ning remont toimuma selleks ettenähtud teenindusplatsil." Keskkonnaameti 08.07.2020 otsusest nr DM-109396-8 tuleneva tingimusega „Seadmete või masinate hooldus ja remont võib toimuda ainult selleks ettenähtud teenindusplatsil. Karjääris peavad olema vahendid õli ja naftaproduktide lekkimisel tekkiva reostuse likvideerimiseks".

Keskkonnaloa nr KL-509103 andmisel on otstarbekas muuta tingimuse „Kord kuus mõõta mäeeraldisel veetasel võimalike muutuste jälgimiseks. Veetaseme perioodiliseks mõõtmiseks tuleb kasutada GPS seadet ning mõõtmised tuleb teostada markseideri kutset omaval isikul. Veetaseme muutusel võtta vajadusel tarvitusele leevendusmeetmed, et oleks välistatud oht Männiku järvistule ja infiltratsioonile" sõnastust järgmiselt: „Kord kuus mõõta mäeeraldisel veetasel võimalike muutuste jälgimiseks. Veetaseme perioodiliseks mõõtmiseks tuleb kasutada GPS-seadet. Veetaseme muutusel võtta vajadusel tarvitusele leevendusmeetmed, et oleks välistatud oht Männiku järvistule ja infiltratsioonile".

Keskkonnaloa nr KL-509103 andmisel eemaldatakse keskkonnaloalt järgnev tingimus „Tagada maavara väljaveol Tallinna-Saku kõrval maantee seisukorra säilimise ja liiklusohutus", kuna keskkonnaloaga ei saa reguleerida mäeeraldisel teenindusmaalt väljapoole jäävat.

Keskkonnaloale ei kanta KMH eelhinnangus välja toodud järgnevat leevendusmeetet „Karjäärist väljasõidule paigaldada rattapesuvann, et vältida peenosakeste (tolmu) edasikandumist veokite ratastega", kuna KMG OÜ ja Saku Vallavalitsus on jõudnud kokkuleppele (08.06.2022 kiri nr 6-4/107-2) alternatiivse lahenduse osas, mille eesmärk on sama - vähendada tahkete peenosakeste levikut Tallinna-Saku maanteele.

3.3. Otsekohalduvad nõuded

Keskkonnaloaga kaasnevad käitajal seadusandlusest tulenevad õigused ja kohustused. Ettevõtte peab järgima atmosfääriõhu kaitse seaduses, JäätS-s, veeseaduses, MaaPS-s ja nende alamaktides kajastatud nõudeid ning kohustusi. Keskkonnaamet on seisukohal, et seadusandlusest tulenevaid nõudeid ei ole otstarbekas kanda keskkonnaloale. Olulisemad keskkonnavalased kohustused loa omajale on toodud Keskkonnaameti kodulehel rubriigis „Keskkonnakaitseloa omaja meelepea“. Kohustused on leitavad Keskkonnaameti kodulehe aadressilt: <https://keskkonnaamet.ee/keskkonnakasutus-keskkonnatasu/keskkonnakaitseloa/loa-omaja-meelespea>.

VAIDLUSTAMINE

Otsust on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul teatavaks tegemisest, esitades vaide haldusakti andjale haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.

(allkirjastatud digitaalselt)
Martin Nurme
juhataja
maapõuebüroo

Lisad:

1. Keskkonnaluba
2. Mäeeraldise plaan
3. Geoloogilised läbilõiked
4. Korrastatud maa plaan

Teadmiseks: Kaitseministeerium, Maa-amet, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium,
Riigi Kaitseinvesteeringute Keskus, Riigimetsa Majandamise Keskus, Saku Vallavalitsus,
Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet, Transpordiamet

Anu Sihv 5688 0490
Anu.Sihv@keskkonnaamet.ee